

Warszawa, 11 luty 2009 r.

**MINISTER ROLNICTWA
i ROZWOJU WSI**

ŻWzz/br-46-462/8/2009(558)

SECRETARIAT
Biuro Prac Senackich
wpłynęło dn. 12.02.09
nr. 893 podpis

Pan

Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

Panie Marszałku!

W odpowiedzi na pismo z dnia 23 grudnia 2008 r., znak BPS/DSK-0443-7249/08, do którego dołączono oświadczenie złożone przez Pana Senatora Grzegorza Wojciechowskiego na 24 posiedzeniu Senatu w dniu 19.12.08 uprzejmie informuję co następuje.

Salmonelloza drobiu zgodnie z załącznikiem nr 3 ustawy z dnia 11 marca 2004 roku o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2008 r. Nr 213, poz. 1342) jest chorobą podlegającą rejestracji.

Zgodnie z załącznikiem nr 5 do powyższej ustawy salmonelloza i jej czynniki chorobotwórcze należy do chorób odzwierzęcych oraz odzwierzęcych czynników chorobotwórczych podlegających obowiązkowi monitorowania.

Krajowy program zwalczania niektórych serotypów *Salmonelli* w stadach brojlerów na lata 2009-2011 został opracowany zgodnie z założeniami rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie zwalczania salmonelli i innych określonych odzwierzęcych czynników chorobotwórczych przenoszonych przez żywność

(Dz. Urz. UE L 325 z 12.12.2003, str. 1, z późn. zm.; Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 41, str. 328, z późn. zm.).

Stosownie do decyzji Komisji z dnia 25 kwietnia 2008 r. ustanawiającej wspólnotowe kryteria dla krajowych programów zwalczania, kontroli i monitorowania niektórych chorób zwierząt i chorób odzwierzęcych (Dz. Urz. UE L 115 z 29.04.08, str. 44) oraz zgodnie z art. 5 ust. 1 powyższego rozporządzenia zadaniem narodowego programu zwalczania choroby odzwierzęcej i odzwierzęcego czynnika chorobotwórczego jest osiągnięcie odpowiedniego celu wspólnotowego ograniczenia rozprzestrzeniania chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych wymienionych w kolumnie 1, w populacjach zwierząt wymienionych w kolumnie 2 załącznika I do rozporządzenia nr 2160/2003.

Cel wspólnotowy dla stad brojlerów został określony w art. 1 rozporządzenia Komisji (WE) nr 646/2007 z dnia 12 czerwca 2007 r. wykonującego rozporządzenie (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wspólnotowego celu ograniczenia częstości występowania *Salmonella enteritidis* *Salmonella typhimurium* u brojlerów i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1091/2005 (Dz. U. UE. L 151 z 13.06.2007, str.21).

Rozporządzenie to wyznaczyło cel wspólnotowy w odniesieniu do następujących serotypów pałeczek *Salmonella*:

- *Salmonella* Enteritidis,
- *Salmonella* Typhimurium.

Cel wspólnotowy zostanie osiągnięty w odniesieniu do stad brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) w przypadku ograniczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej maksymalnej wartości procentowej stad brojlerów z wynikiem dodatnim badania na obecność *Salmonella* Enteritidis i *Salmonella* Typhimurium do 1% lub poniżej tej wartości.

Cel powinien zostać osiągnięty do dnia 31 grudnia 2011 r.

Należy zwrócić uwagę że, od dnia 1 stycznia 2011 r. świeże mięso drobiowe pozyskane z drobiu (kury, indyki) nie może być wprowadzone do obrotu w celu spożycia przez ludzi, jeśli nie zostanie spełnione kryterium „brak pałeczek *Salmonella* w 25 g”. Oznacza to, że mięso nie spełniające powyższych kryteriów nie będzie mogło być wprowadzone ani na rynek krajowy, ani na rynek wspólnotowy.

Powyższy warunek został określony w rozporządzeniu nr 2160/2003 w załączniku II w rozdziale E w ust. 1.

Zgodnie z założeniami programu przed przemieszczeniem brojlerów do rzeźni następuje pobieranie próbek w kierunku *Salmonella*, co należy do obowiązków hodowcy.

W przypadku stwierdzenia w próbkach pobranych z inicjatywy hodowcy serotypów *Salmonella* objętych programem lub efektu hamującego wzrost bakterii, powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza urzędowe pobranie próbek w gospodarstwie.

Uprzejmie informuję, że fakt wykonywania jakichkolwiek zabiegów weterynaryjnych jak również użycie weterynaryjnych produktów leczniczych podczas kuracji oraz okres karencji tych produktów lub produktów biobójczych powinny być odnotowane w książce leczenia zwierząt przez lekarza weterynarii opiekującego się fermą. Ww. produkty muszą być stosowane zgodnie ze wskazaniem producenta.

W przypadku stwierdzenia w próbkach pobranych z inicjatywy hodowcy serotypów *Salmonella* objętych programem lub efektu hamującego wzrost bakterii, powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza urzędowe pobranie próbek w gospodarstwie.

Powiatowy lekarz weterynarii zobowiązany jest w każdym roku realizacji programu do pobierania próbek urzędowych w co najmniej jednym stadzie brojlerów w gospodarstwie z 10% gospodarstw liczących powyżej 5000 sztuk brojlerów. Urzędowe pobranie próbek jest przeprowadzane w oparciu o analizę ryzyka, jak również w każdym przypadku, gdy powiatowy lekarz weterynarii uzna, że zachodzi taka konieczność.

Krajowy program zwalczania niektórych serotypów *Salmonelli* w stadach brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) nie przewiduje wydawania przez powiatowego lekarza weterynarii decyzji administracyjnej nakazującej zabicie lub ubicie ptaków w sytuacji stwierdzenia w próbkach pobranych urzędowo w stadzie brojlerów obecności pałeczek *Salmonella* objętych programem.

W związku z tym nie ma podstaw do przyznania odszkodowania za zakażone brojlery.

Program przewiduje, że przy przemieszczaniu zakażonych brojlerów do rzeźni, w świadectwie zdrowia należy odnotować, że ptaki pochodzą z zakażonego stada. Wzór świadectwa zdrowia określa rozporządzenie (WE) Parlamentu Europejskiego i Rady nr 854/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiające szczególne przepisy dotyczące organizacji urzędowych kontroli w odniesieniu do produktów pochodzenia

zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi - załącznik I, sekcja IV, rozdz. X, część A.

Obecnie brojlery przemieszczane do rzeźni również są zaopatrzone w świadectwo zdrowia, w którym odnotowany jest wynik badania w kierunku pałeczek *Salmonella*. Wprowadzenie programu zwalczania niczego więc nie zmieni w powyższym zakresie.

Ubój brojlerów ze stada, w którym wykryto obecność pałeczek *Salmonella* odbywa się w chwili obecnej zgodnie z przepisami rozporządzenia (WE) nr 854/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące organizacji urzędowych kontroli w odniesieniu do produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz. Urz. L 139 z 30.4.2004, str. 206).

Zgodnie z ww. przepisami urzędowy lekarz weterynarii określa sposób postępowania ze zwierzętami, które są objęte specjalnym systemem zwalczania lub monitorowania konkretnych chorób odzwierzęcych takich jak salmonelloza.

Powiatowy lekarz weterynarii nadzoruje sposób postępowania z takimi zwierzętami i określa warunki, w jakich te zwierzęta można ubić. Warunki te muszą być ukierunkowane na minimalizację zanieczyszczenia innych zwierząt oraz mięsa pozyskanego z innych zwierząt.

Krajowy program zwalczania niektórych serotypów *Salmonelli* w stadach brojlerów, który jest obecnie procedowany przewiduje takie same procedury w powyższym zakresie, w związku z tym jego wprowadzenie nic nie zmieni w kwestii postępowania ze zwierzętami zarówno podczas uboju jak i w procesie przetwórstwa mięsa pozyskanego od tych zwierząt.

Projekt rozporządzenia w sprawie wprowadzenia „Krajowego programu zwalczania niektórych serotypów *Salmonelli* w stadach brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) był konsultowany z 42 organizacjami społecznymi. Wyniki tych konsultacji zostały omówione w ocenie skutków regulacji projektowanego rozporządzenia.

W ocenie tej wykazano, że zgłoszona przez Krajową Radę Drobiarstwa-Izbę Gospodarczą uwaga dotycząca wprowadzenia dodatkowych badań potwierdzających badania urzędowe nie została uwzględniona, gdyż powodowałaby niepotrzebne dodatkowe koszty dla budżetu państwa. Badania potwierdzające byłyby wykonywane w ten sam sposób, a analiza próbek byłaby przeprowadzana w tym samym

laboratorium. W ocenie skutków regulacji podkreślono także, że wyniki badań laboratoryjnych stanowią tylko jeden z dowodów w postępowaniu administracyjnym.

Między innymi na podstawie powyższych wyników badań, powiatowy lekarz weterynarii wydaje decyzję administracyjną, od której istnieje możliwość odwołania do Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii, zgodnie zobowiązującymi przepisami. W związku z powyższym, strona nie jest pozbawiona możliwości odwołania się od decyzji administracyjnej dla niej niekorzystnej.

Ponadto należy podkreślić, że **dotatkowa procedura potwierdzająca jest przewidywana w przypadku próbek pobieranych przez hodowcę (tzw. próbek właścicielskich)**. W przypadku gdy wyniki próbek pobranych przez hodowcę są dodatnie w odniesieniu do *S. Enteritidis* lub *S. Typhimurium*, wówczas pobierane są dodatkowe próbki przez powiatowego lekarza weterynarii.

W odniesieniu do kwestii dotyczącej niewłaściwej kontroli obrotu żywym drobiem i mięsem drobiowym na rynku polskim uprzejmie informuje co następuje.

Do handlu wewnątrzspółnotowego żywymi zwierzętami (w tym przypadku drobiem z Czech lub Holandii), stosuje się przepisy ustawy z dnia 10 grudnia 2003 roku o kontroli weterynaryjnej w handlu (Dz. U. z 2004 r. Nr 16 poz. 145, z późn. zm.). Art. 10 ust. 1 pkt. 2 tej ustawy określa, że w przypadku zwierząt przeznaczonych do rzeźni, pochodzących z innego państwa członkowskiego, powiatowy lekarz weterynarii sprawujący nadzór nad rzeźnią zapewnia, w szczególności na podstawie kontroli świadectw zdrowia lub innych dokumentów towarzyszących zwierzętom, że ubój może nastąpić wyłącznie w przypadku spełniania przez te zwierzęta wymogów, o których mowa w art. 3 ust. 1 przedmiotowej ustawy.

Z powyższych przepisów wynika, że jedynie zwierzęta, które zostały poddane kontroli powiatowego lekarza weterynarii, mogą zostać poddane ubojowi. Natomiast kwestie badania poubojowego oraz badania mięsa pozyskanego z ubitych zwierząt określają przepisy prawa europejskiego, obowiązującego bezpośrednio we wszystkich państwach członkowskich Unii Europejskiej, w szczególności rozporządzenia (WE) nr 854/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące organizacji urzędowych kontroli w odniesieniu do produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi.

Odnosząc się do kwestii nieprawidłowości związanej z tranzytem mięsa przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej należy zauważyć, że zgodnie z wymogami ustawy z dnia 27 sierpnia 2003 r. o weterynaryjnej kontroli granicznej (Dz. U. Nr 165, poz. 1590) przesyłki odprawiane w tranzycie lub tranzyście z czasowym składowaniem w składach celnych, transportowane są w pojazdach lub kontenerach zaplombowanych zarówno przez urzędowego lekarza weterynarii jak i przez Służbę Celną. Ponadto przesyłkom takim nadawana jest procedura celna T1 i znajdują się one pod dozorem celnym. Przesyłki znajdujące się w tranzyście bezpośrednim muszą opuścić terytorium Unii Europejskiej przez graniczny posterunek kontroli weterynaryjnej w ciągu 30 dni od opuszczenia granicznego posterunku kontroli weterynaryjnej przez który zostały wprowadzone. Fakt opuszczenia jest potwierdzany przez granicznego lekarza weterynarii w dokumencie CVED, a kopia tego dokumentu jest przekazywana do granicznego posterunku kontroli wejścia. W przypadku braku takiego potwierdzenia powiadamiana jest Służba Celna, która wszczyna procedury poszukiwawcze. W latach 2006-2008 nie było przypadku, aby przesyłka produktów pochodzenia zwierzęcego znajdująca się w tranzyście nie opuściła terytorium UE.

W przypadku tranzytu z czasowym składowaniem w składach celnych powiatowy lekarz weterynarii ma obowiązek potwierdzić, że przesyłka dotarła do składu z posterunku kontroli weterynaryjnej. Jeśli we wskazanym terminie przesyłka nie znajdzie się w składzie celnym, o tym fakcie informowany jest m.in. Główny Lekarz Weterynarii oraz Służba Celna. Ponadto zgodnie z przepisami ustawy o weterynaryjnej kontroli granicznej, w składach celnych prowadzone są rejestry, w których dokumentowane są wszystkie przesyłki wprowadzane do składu lub magazynu i wszystkie przesyłki opuszczające skład lub magazyn. Zgodność ilości towarów wprowadzanych z ilością towarów wyprowadzanych kontrolowana jest zarówno przez Inspekcję Weterynaryjną jak i Służbę Celną.

W latach 2006-2008 Główny Lekarz Weterynarii wielokrotnie przeprowadzał kontrole wszystkich składów celnych przeznaczonych dla produktów nie spełniających wymagań przywozowych UE i działania te nie wykazały żadnych niezgodności w tym zakresie.

Przesyłki wyprowadzone ze składów celnych dla produktów niespełniających wymagań przywozowych UE są również przemieszczane przy zastosowaniu procedury celnej T1. Są one zaplombowane zarówno przez powiatowych lekarzy weterynarii nadzorujących składy celne jak i przez funkcjonariuszy celnych.

Również w przypadku takich przesyłek fakt opuszczenia terytorium UE jest potwierdzany przez granicznego lekarza weterynarii w dokumencie CVED, a kopia tego dokumentu jest przekazywana do powiatowego lekarza weterynarii nadzorującego skład celny.

Powyższe potwierdzenia są przechowywane przez powiatowych lekarzy weterynarii przez 3 lata. W przypadku braku takiego potwierdzenia powiadamiany jest Główny Lekarz Weterynarii oraz Służba Celna, które wszczynają procedurę poszukiwawczą.

Posiadanie ww. potwierdzeń jest sprawdzane przy każdej kontroli nadzoru sprawowanego przez powiatowych lekarzy weterynarii w składzie celnym. W związku z powyższym wyjaśnieniem należy stwierdzić, że w przypadku produktów znajdujących się w procedurze tranzytu przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, 100% takich towarów wprowadzonych w latach 2006-2008 ma potwierdzony wywóz poza terytorium Unii Europejskiej.

Powiat Plock

Wojciech Płocki

Wojciech Płocki